
Obsah

O autorech	6
Předmluva	27
Seznam zkratek	29
OBEČNÁ ČÁST	31
HLAVA PRVNÍ UNIJNÍ PRÁVNÍ ŘÁD	32
1. Historický vývoj	32
1.1 Střet federalismu a funkcionalismu (1946–1949)	33
1.2 Evropské společenství uhlí a oceli (1951)	35
1.3 Evropské hospodářské společenství (1957)	36
1.4 Evropská společenství (1967)	38
1.5 První rozšíření Společenství (1972)	39
1.6 Evropský měnový systém	40
1.7 Volby do Evropského parlamentu (1979)	41
1.8 Jednotný evropský akt (1986)	42
1.9 Spolupráce se zeměmi střední a východní Evropy (1989)	43
1.10 Maastrichtská smlouva (1992)	45
1.10.1 Společná zahraniční a bezpečnostní politika ...	47
1.10.2 Společná bezpečnostní a obranná politika	47
1.11 Amsterodamská smlouva (1997)	48
1.12 Zavedení eura (1999)	49
1.13 Niceská smlouva (2000)	50
1.14 Vstup České republiky do Unie (2004)	51
1.15 Lisabonská smlouva (2007)	52
2. Pojem, předmět a působnost unijního práva	55
2.1 Pojem unijního práva	55
2.2 Předmět a charakter unijního práva	56
2.2.1 Hledisko strukturální (původu norem)	56
2.2.2 Hledisko vnitřního uspořádání systému (hierarchie jeho norem)	57
2.2.3 Hledisko obsahové	57
2.3 Působnost unijního práva	58
2.3.1 Věcná působnost unijního práva	58

2.3.2	Osobní působnost unijního práva	59
2.3.3	Územní působnost unijního práva	60
2.3.4	Časová působnost unijního práva	61
3.	Vztah unijního práva k právu vnitrostátnímu a k právu mezinárodnímu	62
3.1	Zakotvení základních zásad unijního práva	62
3.1.1	Historické a intersystémové souvislosti rozsudků Van Gend en Loos a Costa/ENEL	62
3.1.2	Rozsudek Van Gend en Loos	64
3.1.3	Rozsudek Costa/ENEL	65
3.1.4	Unijní právo a obecné mezinárodní právo	67
3.1.5	Unijní právo a partikulární mezinárodní právo ...	69
3.2	Dopady a aplikace základních zásad unijního práva	71
3.2.1	Přímá použitelnost	71
3.2.2	Přímý účinek	71
3.2.2.1	Obecné podmínky přímého účinku ...	71
3.2.2.2	Podmínky přímého účinku s ohledem na subjekt právního vztahu	72
3.2.2.3	Přímý účinek Smluv a Listiny	73
3.2.2.4	Přímý účinek nařízení	73
3.2.2.5	Přímý účinek směrnic	74
3.2.2.6	Přímý účinek rozhodnutí	77
3.2.2.7	Přímý účinek doporučení a stanovisek	77
3.2.3	Okamžitá aplikační přednost	77
3.2.4	Nepřímý účinek – konformní výklad	79
3.2.5	Incidenční účinek směrnic	80
3.2.6	Odpovědnost za škodu a nutnost změny pravomocných správních rozhodnutí	81
3.2.7	Použití základních zásad ve vnitrostátní správní a soudní praxi	81
3.3	Vztah unijního práva a ústavního práva členských států	83
3.3.1	Základní rysy vztahu mezi unijním právem a ústavami členských států vyplývající z rozsudku Costa/ENEL	83
3.3.2	„Klasická“ judikatura Spolkového ústavního soudu	85

3.3.3	Postoj ústavních soudů členských států na příkladu Spolkového ústavního soudu a Ústavního soudu ČR	85
3.3.3.1	Unijní judikatura Spolkového ústavního soudu	85
3.3.4	Změny vyplývající z Lisabonské smlouvy	89
3.3.5	Unijní judikatura Ústavního soudu ČR	93
4.	Prameny a systém unijního práva	98
4.1	Primární právo	98
4.1.1	Charakteristika a přehled	98
4.1.2	Smlouvy o přístupu nových členů (přístupové smlouvy)	100
4.1.3	Listina základních práv Evropské unie	101
4.1.4	Obecné zásady unijního práva	101
4.1.4.1	Pojem obecných zásad	101
4.1.4.2	Zásady týkající se postavení jednotlivce	102
4.1.4.3	Strukturální zásady	104
4.1.4.4	Axiomatické zásady	105
4.1.4.5	Postavení obecných zásad v systému unijního práva	105
4.2	Sekundární právo	106
4.2.1	Nařízení	107
4.2.2	Směrnice	108
4.2.3	Rozhodnutí	109
4.2.4	Doporučení a stanoviska	110
4.2.5	Legislativní akty, nelegislativní akty a prováděcí akty	110
4.2.6	Akty v oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky	111
4.2.7	Prameny bývalého třetího pilíře vydané před 1. prosincem 2009	111
4.2.8	Interinstitucionální dohody	111
4.3	Mezinárodní smlouvy v unijním právu	111
4.3.1	Existence pravomoci Unie k uzavírání mezinárodních smluv	111
4.3.1.1	Obecná pravomoc k uzavírání mezinárodních smluv	112

4.3.1.2	Výslovně stanovená pravomoc ve zvláštních případech	112
4.3.2	Povaha pravomoci Unie v oblasti uzavírání mezinárodních smluv	113
4.3.3	Smíšené dohody	114
4.3.4	Postup při sjednávání a uzavírání mezinárodních smluv	114
4.3.4.1	Sjednání mezinárodní smlouvy	114
4.3.4.2	Prozatímní provádění mezinárodních smluv	115
4.3.4.3	Uzavření mezinárodní smlouvy	115
4.3.5	Účinky mezinárodních smluv uzavřených Unii v systému unijního práva	117
4.3.6	Závaznost mezinárodních smluv uzavřených Unii pro členské státy	117
4.3.7	Mezinárodní smlouvy uzavřené členskými státy před vstupem do Unie	119
HLAVA DRUHÁ INSTITUCIONÁLNÍ PRÁVO		121
5.	Unie a její základní rysy	121
5.1	Povaha Unie	121
5.2	Členství v Unii	123
5.2.1	Zakládající a přistupující členské státy	123
5.2.2	Podmínky členství v Unii	125
5.2.3	Postup při přijímání nového členského státu ...	125
5.2.4	Alternativní způsoby integrace	126
5.2.5	Neúčast členského státu na některých politikách a posílená spolupráce	128
5.2.6	Zánik členství v Unii	129
5.2.7	Omezení členských práv	130
5.3	Odpovědnost v Unii	131
5.3.1	Subjekt porušení práva	131
5.3.2	Klasifikace právní odpovědnosti	132
5.3.3	Orgány prosazující unijní právo	132
5.3.4	Odpovědnosti státu za porušení unijního práva vůči Unii	133
5.3.5	Odpovědnost Unie za škodu vůči jednotlivci ...	135
5.3.5.1	Smluvní odpovědnost	135
5.3.5.2	Mimosmluvní odpovědnost – úvod	135

5.3.5.3	Porušení právní normy, jejímž cílem je udělení práv jednotlivcům, orgánem Unie	136
5.3.5.4	Dostatečně závažné porušení	137
5.3.5.5	Vznik škody	138
5.3.5.6	Příčinná souvislost	140
5.3.6	Odpovědnost státu za škodu vůči jednotlivci ...	141
5.3.6.1	Zakotvení odpovědnosti státu za škodu	141
5.3.6.2	Prvky odpovědnosti státu za škodu ...	142
5.3.7	Odstranění protiprávního stavu změnou pravomocných správních rozhodnutí	147
6.	Pravomoci Unie	149
6.1	Geneze svěření pravomocí	149
6.2	Dělba pravomocí v judikatuře Soudního dvora	150
6.2.1	Extenzivní pojetí pravomocí v rané judikatuře	150
6.2.2	Vyváženější pojetí pravomocí v pozdější judikatuře	152
6.3	Dělba pravomocí podle Smluv	155
6.3.1	Přehled pravomocí	155
6.3.2	Druhy pravomocí	156
6.3.2.1	Výlučná pravomoc	156
6.3.2.2	Sdílená pravomoc	157
6.3.2.3	Koordinační pravomoc	158
6.3.2.4	Podpůrná pravomoc	158
6.3.3	Omezení pravomocí zásadou subsidiarity a proporcionality	159
7.	Orgány a instituce Unie	162
7.1	Evropská rada	163
7.2	Rada	164
7.2.1	Organizační struktura Rady	165
7.2.2	Přípravné orgány Rady	167
7.2.3	Předsednictví v Radě	168
7.2.4	Hlasování v Radě	169
7.3	Evropský parlament	170
7.3.1	Složení Evropského parlamentu	171
7.3.2	Pravomoci Evropského parlamentu	174
7.4	Evropská komise	175

7.4.1	Složení Komise	176
7.4.2	Fungování Komise	178
7.4.3	Pravomoci Komise	179
7.5	Evropská centrální banka	180
7.5.1	Evropský systém centrálních bank	181
7.5.2	Cíle a úkoly Evropské centrální banky	182
7.5.3	Složení Evropské centrální banky	182
7.5.4	Nezávislost centrálních bank	184
7.6	Účetní dvůr	187
7.6.1	Pravomoci Účetního dvora	187
7.6.2	Složení Účetního dvora	188
7.6.3	Zprávy a stanoviska	190
7.7	Soudní dvůr Evropské unie	190
7.8	Institute Unie	190
7.8.1	Evropská služba pro vnější činnost	191
7.8.2	Hospodářský a sociální výbor	191
7.8.3	Výbor regionů	192
7.8.4	Jiné instituce	192
7.9	Jazykový režim Unie	193
8.	Normotvorba	196
8.1	Změny primárního práva	196
8.1.1	Řádný postup pro změny Smluv	196
8.1.2	Zjednodušený postup pro změny smluv a evolutivní klauzule	197
8.2	Legislativní činnost Unie	200
8.2.1	Obecné zásady legislativní činnosti	200
8.2.2	Legislativní akty	201
8.2.3	Nelegislativní právní akty	203
8.3	Průběh legislativního procesu	204
8.3.1	Postup před zveřejněním legislativního návrhu	204
8.3.2	Legislativní iniciativa	204
8.3.3	Zvláštní druhy iniciativy	205
8.3.4	Legislativní postup	206
8.3.4.1	Řádný legislativní postup	206
8.3.4.2	Zvláštní legislativní postupy	208
8.3.4.3	Vyhlášení a vstup v platnost	209
8.3.4.4	Obsahové a formální náležitosti normativních aktů	209
8.4	Projednání návrhů unijních aktů na vnitrostátní úrovni ...	210

8.4.1	Koordinace politik Unie na vládní úrovni	210
8.4.2	Postavení Parlamentu ČR podle vnitrostátní právní úpravy	212
ZVLÁŠTNÍ ČÁST A. HMOTNÉ PRÁVO		213
HLAVA TŘETÍ PRÁVNÍ VZTAHY S EKONOMICKÝM PRVKEM		214
9.	Vnitřní trh	214
9.1	Obecné zásady	214
9.1.1	Přehled svobod pohybu	214
9.1.2	Jednotná analýza slučitelnosti opatření se svobodami pohybu	215
9.2	Volný pohyb zboží	218
9.2.1	Působnost pravidel o volném pohybu zboží	218
9.2.2	Omezení volného pohybu zboží	220
9.2.2.1	Zákaz dovozních, průvozních nebo vývozních cel	220
9.2.2.2	Zákaz množstevních omezení dovozu a vývozu a opatření s rovnocenným účinkem množstevním omezením	222
9.2.3	Odůvodněná omezení volného pohybu zboží ...	223
9.2.3.1	Důvody obecného zájmu uvedené ve Smlouvě o FEU	224
9.2.3.2	Kategorické požadavky	225
9.2.4	Přiměřenost	226
9.3	Volný pohyb služeb	227
9.3.1	Působnost pravidel o volném pohybu služeb ...	227
9.3.2	Omezení volného pohybu služeb	230
9.3.3	Přiměřenost	231
9.4	Volný pohyb osob na ekonomickém základě	233
9.4.1	Volný pohyb pracovníků	233
9.4.1.1	Působnost pravidel o volném pohybu pracovníků	233
9.4.1.2	Definice pracovníka	236
9.4.1.3	Odlišení od ostatních svobod a přímý účinek	237
9.4.1.4	Práva vyplývající z volného pohybu pracovníků	238

	9.4.1.5	Omezení práva na volný pohyb	239
	9.4.1.6	Odůvodnění omezení práva na volný pohyb	240
	9.4.1.7	Přiměřenost	241
	9.4.1.8	Práva rodinných příslušníků	241
9.4.2		Volný pohyb podnikajících osob: svoboda usazování	241
	9.4.2.1	Pojetí svobody usazování v unijním právu	241
	9.4.2.2	Působnost pravidel o svobodě usazování	242
	9.4.2.3	Omezení svobody usazování	244
	9.4.2.4	Odůvodnění omezení svobody usazování	246
	9.4.2.5	Přiměřenost	247
	9.4.2.6	Rozdílné vnitrostátní úpravy a snaha Unie o jejich překonání	247
9.5		Volný pohyb kapitálu a plateb	250
	9.5.1	Ochrana spotřebitele	254
	9.5.1.1	Ochrana spotřebitele a vztah k jiným aktivitám Unie	254
	9.5.1.2	Charakteristika právního základu ochrany spotřebitele	255
	9.5.1.3	Nesourodý charakter sekundárního spotřebitelského práva	257
	9.5.1.4	Důraz na ochranu a podporu ekonomických práv spotřebitele	258
	9.5.1.5	Spotřebitel jako pojem unijního spotřebitelského práva	261
	9.5.2	Daňová politika	267
	9.5.2.1	Zákaz daňových omezení volného pohybu	267
	9.5.2.2	Harmonizace daňových předpisů	269
	9.5.3	Veřejné zakázky	272
	9.5.3.1	Vnitrostátní veřejné zakázky	273
	9.5.3.2	Unijní veřejné zakázky	276
10.		Ochrana hospodářské soutěže	278
	10.1	Obecně o ochraně hospodářské soutěže v unijním právu	278

10.1.1	Smysl ochrany hospodářské soutěže	278
10.1.2	Systém soutěžního práva	279
10.1.3	Právní základ ochrany hospodářské soutěže ...	281
10.1.4	Základní pojmy soutěžního práva	282
10.1.4.1	Pojem podniku v souvislosti s odpovědností v soutěžním právu ...	283
10.1.4.2	Právní domněnka ovlivňování dceřiné společnosti	284
10.1.4.3	Ekonomická kontinuita	286
10.1.4.4	Relevantní (referenční) trh	287
10.1.4.5	Závazek a narovnání	288
10.1.4.6	Sankce v soutěžním právu	289
10.1.4.7	Právní povaha sankcí ukládaných na základě soutěžního práva	290
10.1.4.8	Šetření v kompetenci Komise	291
10.2	Zakázané dohody	292
10.2.1	Pojem „dohody, rozhodnutí a jednání ve shodě“	292
10.2.2	Jediný pokračující delikt	295
10.2.3	Individuální a skupinové (blokové) výjimky ...	295
10.3	Zneužití dominantního postavení	297
10.3.1	Koncepce právní úpravy	297
10.3.2	Dominantní postavení	298
10.3.3	Zneužití dominantního postavení – pojem	298
10.4	Pravidla společná pro zakázané dohody a zneužití dominantního postavení	300
10.4.1	Rozdělení kompetencí mezi orgány Unie a orgány členských států	300
10.4.2	Inspekce, opatření a sankce	302
10.4.3	Solidarita ukládaných pokut v soutěžním právu ...	305
10.4.4	Imunita nebo snížení pokut	306
10.4.5	Odpovědnost za škodu způsobenou protisoutěžním jednáním	307
10.5	Kontrola spojování podniků (koncentrací)	309
10.5.1	Zvláštnosti úpravy kontroly koncentrací	309
10.5.2	Nařízení č. 139/2004 – předmět kontroly a rozhodnutí Komise	310
10.5.3	Sankce	311
10.6	Státní podpory	312
10.6.1	Státní podpory – pojem a právní úprava	312

10.6.2	Blokové výjimky	314
10.6.3	Kontrola státních podpor na úrovni Unie	315
10.6.4	Služby obecného hospodářského zájmu	316
11.	Hospodářská a měnová unie	318
11.1	Hospodářská politika	320
11.2	Pakt o stabilitě a růstu	321
11.3	Měnová politika	326
11.4	Jednotná měna euro	328
12.	Společná obchodní politika	330
12.1	Základní charakteristika	330
12.1.1	Právní úprava a zásady	330
12.1.2	Věcné vymezení	331
12.1.3	Vztahy Unie s členskými státy – povaha pravomoci	333
12.1.4	Vztahy Unie s nečlenskými státy	334
12.2	Nástroje společné obchodní politiky	335
12.2.1	Autonomní nástroje společné obchodní politiky	336
12.2.1.1	Tarifní nástroje regulující dovoz zboží	336
12.2.1.2	Netarifní nástroje regulující dovoz zboží	339
12.2.1.3	Regulace vývozu zboží	339
12.2.1.4	Obchodní obrana	340
12.2.1.5	Ochrana před obchodními překážkami	341
12.2.1.6	Antidumpingová a antisubvenční opatření	341
12.2.2	Smluvní nástroje společné obchodní politiky ...	342
12.2.2.1	Základní charakteristika smluvních vztahů Unie	342
12.2.2.2	Asociační dohody	344
12.2.2.3	Přehled a charakteristika vztahů k dalším státům	345
HLAVA ČTVRTÁ PRÁVNÍ VZTAHY S OBČANSKÝM PRVKEM		347
13.	Občanství Unie	347
13.1	Státní občanství a občanství Unie	347

13.2	Povaha občanství Unie	348
13.3	Volný pohyb a pobyt občanů Unie	350
13.3.1	Unijní prvek a přímý účinek	351
13.3.2	Právo pobytu v Unii	352
13.3.3	Omezení práva na volný pohyb a pobyt	353
13.3.4	Odůvodnění omezení volného pohybu a pobytu	354
14.	Ochrana základních lidských práv	356
14.1	Historický vývoj ochrany lidských práv v Unii	356
14.2	Listina základních práv	358
14.2.1	Vznik	358
14.2.2	Obsah Listiny	359
14.2.3	Obecné zásady	362
14.2.3.1	Osobní a věcná působnost	362
14.2.3.2	Zásada svěření a zákaz rozšiřování působnosti	363
14.2.3.3	Podmínky omezení práv a svobod ...	363
14.2.4	Výkladová pravidla	365
14.2.4.1	Práva upravená současně Listinou a EÚLP	365
14.2.4.2	Odkaz na ústavní tradice	365
14.2.4.3	Rozdíl mezi právy a zásadami	365
14.2.4.4	Odkaz na vnitrostátní předpisy a zvyklosti	366
14.2.4.5	Význam vysvětlení připojených k Listině	366
14.2.4.6	Zachování úrovně ochrany lidských práv	367
14.2.4.7	Zákaz zneužití práv	367
14.2.5	Protokol o uplatňování Listiny	367
14.2.6	Případná kolize s vnitrostátní ochranou	368
14.3	Přistoupení Unie k EÚLP	369
14.3.1	Jednání o přistoupení Unie k EÚLP	369
14.3.2	Individuální stížnosti pro porušení EÚLP vůči Unii	370
14.3.3	Posudek Soudního dvora	371
14.3.4	Současný vztah mezi EÚLP a Listinou	372
15.	Prostor svobody, bezpečnosti a práva	374
15.1	Prostor svobody	375

15.2	Prostor bezpečnosti	378
15.3	Prostor práva – justiční spolupráce ve věcech trestních	382
15.3.1	Vzájemné uznávání soudních rozhodnutí	382
15.3.2	Vliv judikatury Soudního dvora na trestní oblast	383
15.3.3	Legislativní harmonizace skutkových podstat trestných činů	386
15.3.4	Postih protiprávního jednání ohrožujícího finanční zájmy Unie	388
15.3.5	Eurojust	389
15.3.6	Úřad evropského veřejného žalobce	392
15.4	Prostor práva – justiční spolupráce ve věcech civilních ...	393
15.4.1	Fáze vývoje a zdroje úpravy	393
15.4.2	Jednotlivé oblasti justičního prostoru ve věcech civilních	396
15.4.2.1	Určení příslušnosti, rozhodného práva a uznání a výkonu rozhodnutí ve věcech občanských a obchodních	396
15.4.2.2	Určení příslušnosti, rozhodného práva a uznání a výkonu rozhodnutí ve věcech rodinných a dědických	397
15.4.2.3	Spolupráce soudů	398
15.4.2.4	Další související oblasti	399
ZVLÁŠTNÍ ČÁST B. UNIJNÍ SOUDNICTVÍ		401
HLAVA PÁTÁ PROCESNÍ PRÁVO		402
16.	Soudní soustava Unie	402
16.1	Organizace soudní soustavy	402
16.1.1	Vnitrostátní soudy	402
16.1.2	Unijní soudy	403
16.1.2.1	Soudní dvůr	403
16.1.2.2	Tribunál	406
16.1.2.3	Jiné specializované soudy	407
16.2	Rozdělení pravomocí v rámci soudní soustavy Unie	407
16.2.1	Rozdělení pravomocí mezi unijní a vnitrostátní soudy	407

16.2.2	Rozdělení příslušnosti mezi unijními soudy	408
16.2.3	Výjimky z pravomocí unijních soudů	409
16.3	Základní rysy soudní ochrany	409
16.3.1	Rysy společné unijním a vnitrostátním soudům	409
16.3.1.1	Účinná soudní ochrana	409
16.3.1.2	Mnohojazyčnost	410
16.3.1.3	Autonomní a dynamický výklad	411
16.3.2	Rysy specifické pro vnitrostátní soudy	412
16.3.2.1	Institucionální a procesní autonomie	412
16.3.2.2	Zásada rovnocennosti a zásada efektivity	413
16.3.3	Rysy specifické pro unijní soudy	414
17.	Soudní ochrana prostřednictvím vnitrostátních soudů	417
17.1	Typy vnitrostátních opatření	417
17.1.1	Předběžná opatření	417
17.1.2	Bezprostřední náprava protiprávního stavu	418
17.1.3	Odstranění následků porušení unijního práva	418
17.2	Řízení o předběžné otázce	419
17.2.1	Charakteristika řízení	419
17.2.1.1	Podstata řízení	419
17.2.1.2	Funkce řízení	420
17.2.1.3	Zásady řízení	421
17.2.2	První fáze: předložení předběžné otázky	422
17.2.2.1	Soudy, které mají možnost předložit předběžnou otázku	422
17.2.2.2	Soudy, které mají povinnost předložit předběžnou otázku	423
17.2.2.3	Předmět předběžné otázky	426
17.2.2.4	Nezbytnost předběžné otázky	427
17.2.2.5	Postup při předložení předběžné otázky	428
17.2.3	Druhá fáze: řízení před Soudním dvorem	429
17.2.3.1	Zkoumání pravomoci a přípustnosti	429
17.2.3.2	Průběh řízení před unijními soudy	431
17.2.3.3	Rozhodnutí	431

17.2.4	Třetí fáze: Aplikace rozhodnutí Soudního dvora	433
17.2.5	Zvláštní druhy řízení o předběžné otázce	433
17.2.5.1	Naléhavé řízení	433
17.2.5.2	Zrychlené řízení	434
18.	Soudní ochrana prostřednictvím unijních soudů	436
18.1	Přehled řízení	436
18.2	Řízení o porušení povinnosti	438
18.2.1	Povaha, účel a funkce řízení o porušení povinnosti	438
18.2.1.1	Typy porušení unijního práva členskými státy	438
18.2.1.2	Základní charakteristika řízení o porušení povinnosti	440
18.2.1.3	Zásady platné pro řízení o porušení povinnosti	441
18.2.1.4	Vztah veřejnoprávního a soukromoprávního vymáhání unijního práva	442
18.2.2	Procesní fáze řízení	443
18.2.2.1	Postup před zahájením formálního řízení	444
18.2.2.2	Formální upozornění	444
18.2.2.3	Odůvodněné stanovisko	445
18.2.2.4	Řízení před Soudním dvorem	446
18.2.3	Vymáhací (sankční) řízení	448
18.2.4	Řízení zahájené členským státem	452
18.3	Řízení o žalobě na neplatnost	453
18.3.1	Lhůta	454
18.3.2	Napadnutelný právní akt	454
18.3.2.1	Původce právního aktu	454
18.3.2.2	Právní účinky	455
18.3.2.3	Druhořadost formy	456
18.3.3	Subjekty oprávněné podat žalobu	456
18.3.3.1	Privilegovaní žalobci	456
18.3.3.2	Fyzické a právnické osoby	457
18.3.4	Přezkum opodstatněnosti žaloby	461
18.3.4.1	Základní žalobní důvod: porušení právní normy	462

	18.3.4.2	Ostatní žalobní důvody	462
	18.3.4.3	Rozhodnutí	463
18.4		Řízení o žalobě na nečinnost	464
	18.4.1	Subjekty oprávněné podat žalobu	464
	18.4.2	Přípustnost	465
	18.4.3	Rozhodnutí	465
18.5		Námitka nepoužitelnosti	466
18.6		Řízení o žalobě na náhradu škody	466
	18.6.1	Procesní režim	467
	18.6.2	Promlčení	467
	18.6.3	Posuzování opodstatněnosti	468
	18.6.4	Důsledky opodstatněnosti	468
18.7		Řízení o žalobě na vydání bezdůvodného obohacení ...	469
18.8		Řízení na základě rozhodčích doložek	470
	18.8.1	Procesní režim	470
	18.8.2	Posuzování opodstatněnosti	471
	18.8.3	Důsledky opodstatněnosti	471
18.9		Řízení o posudku	471
18.10		Řízení o opravných prostředcích	472
	18.10.1	Kasační opravný prostředek	472
	18.10.1.1	Napadnutelné rozhodnutí	472
	18.10.1.2	Napadnutelnost rozhodnutí Tribunálu týkajících se rozhodnutí nezávislých odvolacích senátů	473
	18.10.1.3	Navrhovatel	473
	18.10.1.4	Náležitosti kasačního opravného prostředku	474
	18.10.1.5	Předmět přezkumu	474
	18.10.1.6	Nepřípustné kasační důvody	474
	18.10.1.7	Neúčinné kasační důvody	476
	18.10.1.8	Zkoumání odůvodněnosti	476
	18.10.2	Mimořádné opravné prostředky	476
19.		Průběh řízení před unijními soudy	477
19.1		Obecné rysy řízení	477
19.2		Písemná část řízení	479
	19.2.1	Přímé žaloby a kasační opravné prostředky	479
	19.2.1.1	Žaloba	479
	19.2.1.2	Žalobní odpověď	480
	19.2.1.3	Replika a duplika	481

19.2.1.4	Procesní námitky	481
19.2.1.5	Související podání	482
19.2.2	Řízení o předběžné otázce	483
19.3	Vedlejší účastenství	483
19.4	Procesní a důkazní opatření soudu	485
19.4.1	Spojení a rozdělení věcí, společné jednání	485
19.4.2	Přerušování řízení	485
19.4.3	Organizační procesní opatření a provádění důkazů	486
19.5	Předběžná zpráva	487
19.6	Ústní část řízení a porada soudu	487
19.6.1	Ústní část řízení	487
19.6.2	Porada soudu	488
19.7	Rozhodnutí ukončující řízení	488
19.7.1	Rozsudek	488
19.7.2	Usnesení	489
19.8	Náklady řízení	491
19.9	Právní moc a výkon rozhodnutí	491
VZORY		493
Seznam použitých právních předpisů		497
Nařízení		497
Směrnice		503
Sdělení		508
Rozhodnutí		509
Zákony		509
Rejstřík použité judikatury		510
Soudní dvůr		510
Tribunál		522
Ústavní soud České republiky		524
Nejvyšší soud České republiky		524
Evropský soud pro lidská práva		524
Literatura		529
Monografie a učebnice		529
Články a příspěvky		533
Věcný rejstřík		537